

DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P280-0068-2022-2

TŘETÍ ROLE UNIVERZIT: JAKOU ROLI HRAJÍ ČESKÉ REGIONÁLNÍ UNIVERZITY NA POLI REGIONÁLNÍ ANGAŽOVANOSTI?

The Third Role of Universities: What Role do Czech Regional Universities Play in the Field of Regional Engagement?

VLADIMÍRA ŠILHÁNKOVÁ¹MARTIN MAŠTÁLKA²

¹Institut veřejné správy a regionálních studií | ¹Institute of Public Administration and Reg. Studies
Masarykův ústav vyšších studií | Masaryk Institute of Advanced Studies
České vysoké učení technické v Praze | Czech Technical University in Prague
✉ Kolejni 2637/2a, 166 29 Praha, Czech Republic
E-mail: vladimira.silhankova@cvut.cz

²Katedra urbanismu a územního plánování | ²Depart. of Urban Design, Town and Reg. Planning
Fakulta stavební | Faculty of Civil Engineering
České vysoké učení technické v Praze | Czech Technical University in Prague
✉ Thákurova 7, 166 29 Praha, Czech Republic
E-mail: martin.mastalka@fsv.cvut.cz

Anotace

Institucionální přístupy v regionálním rozvoji jsou založeny na myšlence, že jsou to právě veřejné instituce, které vytvářejí institucionální rámec pro kvalitní rozvoj regionu. Jednotlivé směry se následně snaží identifikovat klíčové aktéry, kteří se stanou tím hlavním moderátorem / facilitátorem rozvoje regionu. Teorie trojitě šroubovice, jako takového klíčového aktéra rozvoje, definuje místní univerzitu. Přisuzuje jí tzv. „třetí roli“, kdy kromě výzkumu a výuky to má být právě univerzita, kdo se ujímá facilitace dalšího rozvoje regionu. V prostředí České republiky je třetí role univerzit podporována na úrovni státu a jednotlivé regionální univerzity jsou k přijetí této role motivovány. Přístupy jsou ale dosti rozdílné. Cílem tohoto příspěvku je vyhodnotit přístupy vybraných regionálních univerzit v ČR k jejich „třetí roli“ v regionálním rozvoji za posledních pět let. Analyzovány byly strategické cíle univerzit v oblasti jejich regionální angažovanosti a realizované aktivity v pěti oblastech (1) věda pro veřejnost, (2) podpora vědecké gramotnosti, (3) komunitní dosah, (4) občanská angažovanost a (5) sociální podnikání, a to za období let 2016-2020. Z analýzy vyplynulo, že regionální angažovanost univerzit je v podmínkách Čech značně omezená a soustředí se zejména na oblasti podpory vědecké gramotnosti a občanské angažovanosti.

Klíčová slova

univerzita, třetí role / trojitá šroubovice, region, regionální rozvoj

Annotation

Institutional approaches to regional development are based on the idea that it is public institutions that create the institutional framework for the quality development of the region. Individual directions then try to identify the key actors who will become the main moderator / facilitator of the development of the region. The Triple Helix theory, as such a key development actor, defines a local university. He attributes to it the so-called "third role", where, in addition to research and teaching, it is the university that takes over the facilitation of further development of the region. In the Czech Republic, the third role of universities is supported at the state level, and individual regional universities are motivated to accept this role. But the approaches are quite different. The aim of this paper is to evaluate the approaches of selected regional universities in the Czech Republic to their "third role" in regional development over the past five years. The strategic objectives of universities in the area of their regional engagement and implemented activities in five areas (1) science for the public, (2) promotion of scientific literacy, (3) community outreach, (4) civic engagement, and (5) social entrepreneurship were analyzed for the period 2016-2020. The analysis showed that the regional involvement of universities in the Czech Republic is very limited and focuses mainly on the areas of support for scientific literacy and civic engagement.

Key words*university, third role / triple helix, region, regional development***JEL Classification:** R59**1. Úvod**

Jedním z hlavních aspektů institucionálních přístupů k regionálnímu rozvoji je snaha o redefinici institucionálního prostředí a regionálního zakořenění. (Blažek & Uhlíř, 2011). Takovým konceptem je i trojitá šroubovice neboli Triple Helix, který definuje nové role nejen institucím veřejné správy, ale také univerzitám (Etzkowitz, 1990; Leydesdorff & Etzkowitz, 2000). Původní myšlenka tří základních aktérů regionálního rozvoje, tedy univerzit – veřejného sektoru – soukromého sektoru, byla postupně zasazena do společenského rámce regionu a následně do kontextu životního prostředí, čímž se Triple Helix rozšířil na Quadruple, resp. Quintuple, Helix (Cai & Amaral, 2021; Carayannis et al., 2012). Univerzity tak byly identifikovány jako jeden z důležitých prvků regionálního rozvoje, který by měl převzít roli moderátora rozvoje území. Tím na sebe vedle výzkumu a vzdělávání převzaly i roli třetí (Karlsen, 2005).

Třetí role univerzit se postupně stává důležitým prvkem života univerzit a celá řada výzkumníků se snaží identifikovat základní prvky definující úspěšné působení institucí vyššího vzdělávání jako motoru rozvoje regionu (Teixeira et al., 2020; Koryakina et al., 2015; Pinheiro et al., 2015). Tomuto trendu se nevyhnula ani Česká republika (Pinheiro et al., 2017; Kahúnová, 2019) a hodnocení přístupu k vykonávání třetí role univerzit v regionálním prostředí je i předmětem předkládaného textu.

Stejně jako celá řada jiných nových myšlenek, i uvědomění si důležitosti třetí role univerzit naráží problémy, které je třeba překonat (Jorgensen, 2019). Může to být motivace pracovníků univerzit (Fonseca, 2019) nebo některý z dalších aspektů. Pro jejich vyhodnocení existuje celá řada přístupů (David, 2018; Dip, 2021). Příkladem může být studie zpracovaná Evropskou asociací univerzit, která pomocí případových studií demonstrovuje úspěšné i méně úspěšné přístupy k plnění třetí role (Reichert, 2019). Obdobně se snaží navrhnout vhodné indikátory celá řada autorů, např.: Frondizi (2019); Glaser et al. (2014) nebo Knudsen et al. (2021). Pro potřeby této práce byla jako výchozí vybrána metodika založená na přístupu Berghaeusera a Hoelschera (2020) (viz dále).

1.1 Cíl práce a použité metody pro její zpracování

Cílem tohoto příspěvku je vyhodnotit přístupy vybraných regionálních univerzit v ČR k jejich „třetí roli“ v regionálním rozvoji za posledních pět let.

Práce je založena na analýze veřejně dostupných dokumentů a syntéze z nich získaných poznatků. Na základě rešerše odborných pramenů budou vybrány relevantní indikátory, které vypovídají o implementaci principů třetí role univerzit v regionálním prostředí. Pomocí těchto ukazatelů budou analyzovány příslušné dokumenty jednotlivých regionálních univerzit. Těmito dokumenty jsou jednak strategie rozvoje univerzit, a to jmenovitě „dlouhodobé záměry vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti univerzit na období 2016–2020“ a „strategické záměry pro období 21+“ a dále výroční zprávy z let 2016–2020. Ve strategiích byla zjišťována existence relevantních cílů směřujících k naplňování „třetí role“ a ve výročních zprávách jejich reálné naplňování.

Vzorek pro analýzu tvoří české (nikoli moravské a slezské) veřejné vysoké školy, resp. univerzity, které mají regionální charakter. Analyzováno tedy bylo sedm subjektů, a to (řazeno abecedně): Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (dále JČU), Technická univerzita v Liberci (TUL), Univerzita Hradec Králové (UHK), Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP), Univerzita Pardubice (UPCE), Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ) a Západočeská univerzita v Plzni (ZČU).

Jak již bylo uvedeno výše, z teoretické rešeršní analýzy vyplynulo mj., že v Česku neexistuje jasná definice toho, co je vlastně obsahem „třetí role univerzit“, neboť zákon o vysokých školách tento termín vůbec nezmiňuje. Pro analýzu naplňování „třetí role“ byl proto jako teoretický základ zvolen přístup Berghaeusera a Hoelschera (2020), kteří třetí roli kategorizují do několika základních kategorií a subkategorií. Z jejich výčtu byly pro další zpracování (s ohledem na rozsah článku a téma kolokvia) vybrány pouze ty kategorie, které jsou relevantní k otázce třetí role univerzit pro regionální rozvoj. Vybráno bylo následujících pět pilířů sociální, resp. regionální angažovanosti:

- věda pro veřejnost (zapojování veřejnosti do výzkumného procesu);

- podpora vědecké gramotnosti (vědecké vzdělávání např. formou populárně vědeckých publikací, pořádání vědeckých festivalů a nocí vědy, laboratoře pro děti a studenty středních škol, otevřený přístup k softwaru a výzkumným datům);
- komunitní dosah (poskytování infrastruktury např. knihoven apod., informační činnost členů vysokých škol);
- občanská angažovanost (účast na kampaních, zapojování se do práce regionálních a lokálních rozvojových struktur);
- sociální podnikání (jako součást studijních osnov nebo sociální podnikání zaměstnanců vysokých škol).

2. Analýza strategických cílů univerzit směřujících k naplnění jejich třetí role v oblasti regionální angažovanosti

V prostředí České republiky je třetí role univerzit podporována na úrovni státu a jednotlivé regionální univerzity jsou k přijetí této role motivovány. Z tohoto hlediska se jeví jako zajímavé provést analýzu strategických rozvojových dokumentů z pohledu toho, zda obsahují relevantní rozvojové cíle a jak se formulace a množství těchto cílů v čase vyvíjí. Pro analýzu byly použity dva rozvojové dokumenty pro každou zkoumanou univerzitu, a to dokument pro období 2016–2020, který se shodně nazýval „Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti [univerzity XY] na období 2016–2020“ a pak strategie pro období 21+ (ty jsou jednotlivými univerzitami uváděny pod různými názvy i s různým časovým návrhovým horizontem). Přehled nalezených relevantních strategických cílů uvádí následující tabulka.

Tab. 1: Strategické cíle analyzovaných univerzit

	Strategie 2016–2020	Strategie 21+
JČU	4.5.2. Zvýšení počtu příspěvků o univerzitě v regionálních a celostátních médiích	4.2.1. Zvýšení povědomí veřejnosti o činnosti univerzity, posílení pozitivního vnímání celospolečenské úlohy JU
	4.5.3. Zvýšení počtu vyjádření odborníků univerzity k aktuálním celospolečenským tématům v médiích	4.2.2. Nastavení efektivní spolupráce s municipalitami (JČK apod.)
TUL		CÍL E-1-2: TUL bude významnou autoritou při formulování strategií a politik na regionální a národní úrovni.
		Cíl E-1-5: TUL bude kultivovat společenské prostředí regionu
		CÍL E-1-7: Zvýšit regionální působení TUL a zlepšit retenci kvalifikovaných osob v regionu
UHK	P5/DC2-2 Komunikace výzkumného potenciálu a vědeckých výsledků univerzity směrem k široké veřejnosti	
UJEP	Cíl 5 Posilovat provázanost činností UJEP s partnery na lokální, národní i mezinárodní úrovni, s absolventy, zaměstnavateli, vědeckými a akademickými institucemi, s neziskovým sektorem a veřejnou správou.	
UPCE	Cíl 4 ...Spolupracovat s partnery na regionální, národní i mezinárodní úrovni, s absolventy, zaměstnavateli, vědeckými a akademickými institucemi, veřejnou správou i s neziskovým sektorem a veřejností...	P5.5/A1 Prohloubení pozitivního působení na společnost, laickou i odbornou komunitu v oborech dlouhodobě realizovaných na Univerzitě Pardubice. Posilování společenské odpovědnosti ke společnosti a k regionu.
VŠPJ		CÍL III: posilovat roli VŠPJ jako strategického partnera při formování a realizaci regionálních a národních strategií. Posilovat aktivity společenské odpovědnosti VŠPJ
ZČU	Partnerství a diverzita. Rozvíjet v rámci veškerých činností univerzity oboustranně prospěšná partnerství na úrovni regionální, národní i mezinárodní...	2. Důraz na propojování vzdělávání a tvůrčí činnosti s praxí.
		3. Rozšíření aktivit vysokého školství do Karlovarského kraje s akcentem na priority regionálního rozvoje.

Zdroj: vlastní konstrukce z dat JČU, TUL, UHK, UJEP, UPCE, VŠPJ a ZČU 2015 a 2020

Z analýzy vyplývá, že strategie jednotlivých univerzit jsou velmi různorodé, nicméně žádná ze strategií nesleduje všech pět relevantních cílů regionální angažovanosti, jak jsme je popsali výše. Rovněž tak je různá hloubka jednotlivých cílů a míra jejich propracovanosti. Z analyzovaných cílů se v období 2016-2020 dva zaměřili na pilíř 2 tj. na podporu vědecké gramotnosti zejména v oblasti popularizace vědy a komunikaci s veřejností a čtyři cíle na pilíř 4 - občanskou angažovanost formou spolupráce s partnery v regionu. Je ovšem třeba konstatovat, že dvě univerzity (TUL a VŠPJ) si v tomto období žádné strategické cíle relevantní pro regionální angažovanost nestanovily. Při srovnání situace v následujícím strategickém dokumentu pro roky 21+ můžeme vidět mírný posun k akcentaci regionální angažovanosti univerzit, když počet relevantních strategických cílů v analyzovaných dokumentech vzrostl z šesti na osm s tím, že pilíři 2 - podpora vědecké gramotnosti i pilíři 4 - občanské angažovanosti se věnovalo stejně po čtyřech cílech. Pro období 21+ si opět dvě univerzity nestanovily žádné cíle. Zajímavé ovšem je, že se jedná o jiné subjekty než v období předcházejícím, a to konkrétně UHK a UJEP.

Z analýzy strategických cílů vyplývá, že analyzované veřejné univerzity působící v regionech svoji třetí roli v oblasti regionální angažovanosti nikterak neakcentují a některé na ni dokonce v čase rezignují. Z tohoto hlediska pak bude zajímavé sledovat, jak reálně tuto roli ve svých regionech realizují. Tato analýza je předmětem následující části a pojímá kompletně období „dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti univerzit“ v letech 2016–2020.

3. Naplňování „třetí role“ v oblasti regionální angažovanosti

V každé výroční zprávě za roky 2016 až 2020 pro vyjmenovaných sedm veřejných regionálních univerzit jsme hodnotili, zda v ní existuje zmínka o reálných aktivitách spadajících do některé z výše uvedených pěti kategorií. Konkrétní analyzovanou částí výročních zpráv, které dodávají všechny subjekty v jednotné struktuře, byla kapitola 11.2 či 11.b věnující se působení univerzity v regionu, spolupráci s regionálními subjekty a regionálními samosprávami apod. Do připravené tabulky jsme pak binárním způsobem 1- ANO / 0 - NE zaznamenali, existenci relevantní činnosti bez ohledu na její četnost. V tuto chvíli je třeba zmínit, že přístup jednotlivých univerzit ke zpracování výročních zpráv je velmi různorodý. Např. JČU má výroční zprávy zpracované velmi rozsáhle a detailně a vyjmenovává v nich jednotlivé činnosti a aktivity vč. datumů, kdy se uskutečnily. Oproti tomu např. UPCE mají výroční zprávy velmi strohé a formalizované s uvedením obecného výčtu typů činností, nikoli činností jako takových. Tento výčet se meziročně nemění, a to ani z hlediska velikosti souboru ani z hlediska obsahu. Není tak možné dohledat, zda se daná činnosti v konkrétním roce uskutečnila či nikoli. Text vykazuje spíše známky souboru činností, které by univerzita měla vykonávat, než že by je skutečně vykonávala. Tyto obecné zmínky proto byly hodnoceny jako neexistence dané aktivity.

Na základě výše uvedené analýzy tak vznikla série sedmi tabulek zaznamenávajících naplňování třetí role dané univerzity v analyzovaném čase. Jako příklad uvádíme výsledek pro JČU.

Tab. 2: Aktivity JČU v oblasti „regionální angažovanosti“ za roky 2016 až 2020

Téma	1. věda pro veřejnost	2. podpora vědecké gramotnosti	3. komunitní dosah	4. občanská angažovanost	5. sociální podnikání	Suma
Rok						
2016	0	1	1	1	1	4
2017	1	1	1	1	1	5
2018	0	1	1	1	0	3
2019	0	1	1	1	0	3
2020	0	1	1	1	0	3
Suma	1	5	5	5	2	18

Zdroj: vlastní konstrukce z dat JČU 2016-2020

Ze získaných dat pak bylo možné vyhodnotit míru naplňování „třetí role“, resp. regionální angažovanosti danou univerzitou a výsledek sumarizovat, jak je patrné z výše uvedené tabulky. V případě JČU je výsledkem zjištění, že ze 25 možných aktivit (5 typů aktivit po dobu 5 let) jich JČU realizovala 18. Obdobně jsme postupovali i v případě ostatních univerzit a došli k výsledkům, které sumarizuje následující tabulka.

Tab. 3: Aktivita vybraných univerzit v oblasti „regionální angažovanosti“ za roky 2016 až 2020

Téma	1. věda pro veřejnost	2. podpora vědecké gramotnosti	3. komunitní dosah	4. občanská angažovanost	5. sociální podnikání	Suma	Míra naplnění regionální angažovanosti
Univerzita							
JČU	1	5	5	5	2	18	72 %
TUL	0	2	0	5	0	7	28 %
UHK	0	4	0	5	0	9	36 %
UJEP	0	5	0	5	0	10	40 %
UPCE	0	0	0	5	0	5	20 %
VŠPJ	0	5	0	5	0	10	40 %
ZČU	0	3	0	5	0	8	32 %

Zdroj: vlastní konstrukce z dat JČU, TUL, UHK, UJEP, UPCE, VŠPJ a ZČU 2016-2020

Z výše sumarizovaných zjištění lze konstatovat, že žádná z námi analyzovaných veřejných regionálních univerzit se všem pěti vybraným pilířům „třetí role“ v oblasti regionální angažovanosti nevěnuje systematicky. Nejpříčinnivější je jednoznačně JČU, když naplnila 18 z 25 možných bodů a dosáhla tak skóre 72 %. JČU se tak zařadila na neohrožitelné první místo mezi sledovanými subjekty, neboť žádná další univerzita již nedosáhla ani 50 %. Všechny ostatní subjekty varíují mezi 40 a 20 %, kdy zcela nejhorsí hodnocení dosáhla UPCE, která prokazatelně dlouhodobě naplňuje pouze jediný hodnocený pilíř třetí role v oblasti regionální soudržnosti, a to občanskou angažovanost.

Z celkového hodnocení analyzovaných subjektů lze konstatovat, že všechny univerzity se zapojují do pilíře 4 - Občanská angažovanost, když se podílejí na tvorbě regionálních strategií, účastní se v regionálních a lokálních výborech pro rozvoj regionu a dalších podobných aktivitách. Většina univerzit se rovněž věnuje podpoře pilíře 2 - vědecké gramotnosti a popularizaci vědy, od pořádání nejružnějších přednášek pro veřejnost, koncertů, výstav a dalších akcí až po systematickou realizaci univerzity 3. věku. Z dostupných výročních zpráv si v této oblasti neaktivněji počíná JČU, která vyjmenovává všechny realizované aktivity. Jiné subjekty se omezují jen na výčet prestižních akcí či uvedení příkladů. Naopak zbylé tři pilíře jsou dosud zcela mimo záběr činnosti analyzovaných univerzit s jedinou výjimkou, a to JČU, která se systematicky věnuje i otázkám pilíře 3, a to komunitnímu dosahu právě poskytováním své infrastruktury pro potřeby regionu. V oblasti tohoto pilíře se ale zdá, že i další univerzity svou infrastrukturu např. svých knihoven veřejnosti a regionům poskytují, jen si patrně nejsou vědomy toho, že i tato činnost je součástí regionální angažovanosti univerzity v rámci její „třetí role“. Takováto situace je evidentní na příkladu UPCE, jejichž univerzitní knihovna je pro veřejnost otevřena, nikoli jako instituce knihovnická, ale také v oblasti přednášek, konferencí či výstav. (UPCE, © 2022) Obdobná situace bude patrně i v případě dalších analyzovaných subjektů. Zcela odlišná se ale jeví situace v případě zbylých dvou pilířů, a to pilíře 1 - věda pro veřejnost, kde s výjimkou aktivit JČU zmiňovaných v roce 2017 nejsou analyzované univerzity nikterak aktivní a vnímají svoji roli jednoznačně jako instituce poskytující informace o vědě, kterou sami realizují, nikoli jako instituce poskytující zázemí pro cizí vědecké bádání. Je ale opět možné, že jak JČU, která v roce 2017 vykazala hned několik aktivit tohoto typu (Věda pro každého nebo Fyzika na Lannovce) se neomezila pouze na jeden ročník aktivit tohoto typu. Na internetu lze např. nalézt, že akce Věda pro každého se konala i v roce 2016 (NC Géčko České Budějovice, 25.2.2016), aniž by o ní ve výroční zprávě za daný rok byla ale zmínka. Opět je tedy možné, že aktivity tohoto typu analyzované subjekty realizují, ale ve svých výročních zprávách neuvádí. Za nejproblematičtější se tak jeví naplňování aktivit v rámci pilíře 5 - sociální podnikání, kde opět vykazuje aktivitu jen JČU, a i ta v relativně velmi omezené míře.

4. Závěr

Z provedeného zkoumání vyplývá, že neexistuje jednotné pojetí „třetí role univerzit“, a to ani v teoretické rovině. Jednotliví autoři i jednotlivé školy vnímají tuto problematiku různě, což tak vede k velmi různorodým přístupům v praxi. Tato teoretická a metodologická nejednotnost pak značně podvazuje realizaci jednotlivých aktivit regionálních univerzit v této oblasti, a tak i jejich skutečný dopad. V podmínkách České republiky není „třetí role“ ani legislativně kodifikována, přestože je na úrovni státu podporována a neexistuje žádná metodická podpora, která by univerzitám tuto roli pomohla naplňovat.

Článek se zaměřil pouze na dílčí výsek této „třetí role“, a to na oblast „regionální angažovanosti“, jak ji popisují Berghaeuser a Hoelscher (2019) a analyzoval strategické cíle a reálné aktivity sedmi českých regionálních

univerzit v této oblasti. Z provedené analýzy vyplynulo, že v českém prostředí univerzity akcentují pouze dvě oblasti, a to podporu vědecké gramotnosti (pilíř 2) a občanskou angažovanost (pilíř 4), a to jak v definování strategických cílů, tak i v jejich naplňování. Ostatní tři formulované oblasti jsou mimo oblast jejich zájmu i aktivit. Dopad univerzit do rozvoje regionů je tak výrazně omezen. Pro další rozvoj by tak bylo třeba koncept třetí role univerzity teoreticky a metodologicky lépe zakotvit (a to nejen v oblasti námi sledované regionální angažovanosti) a i mezi univerzitami ji pak více propagovat. Zajímavé by pak bylo porovnat posun v aktivitách v této oblasti před a po zavedené komplexní metodologické podpory. Stejně tak jako by bylo zajímavé porovnat přístup českých regionálních univerzit s obdobnými v dalších zemích, např. na Slovensku, v Polsku, ale i Rakousku a Německu. Předpokládáme, že tímto směrem se bude v budoucnosti odvíjet i náš další výzkum.

Literatura

- [1] BERGHAEUSER, H., HOELSCHER, M., (2020). Reinventing the third mission of higher education in Germany: political frameworks and universities' reactions. *Tert Educ Manag*, vol. 26, pp. 57–76. DOI: 10.1007/s11233-019-09030-3.
- [2] CAI, Y., AMARAL, B., (2021). The Triple Helix Model and the Future of Innovation: A Reflection on the Triple Helix Research Agenda. *Triple Helix*, vol. 8, no. 2, pp. 217-229. ISSN 2590-0366. DOI: 10.1163/21971927-12340004.
- [3] CARAYANNIS, E. G, BARTH T. D., CAMPBELL, D. F. J. (2012). The Quintuple Helix innovation model: global warming as a challenge and driver for innovation. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 2012, article no. 2. ISSN 2192-5372. DOI: 10.1186/2192-5372-1-2.
- [4] ČESKÁ REPUBLIKA (1998) Zákon č. 111/1998 Sb. *Zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)*.
- [5] DAVID, S. A., (2018). *The relationship between the third mission and university ranking: Exploring the outreach of the top ranked universities in BRICS countries*. [online]. [cit. 2022-04-09]. Available at https://third-mission.org/files/publications2018/Third_mission_and_university_ranking_Solomon_A._David.pdf.
- [6] DIP, J. A., (2021). What does U-multirank tell us about knowledge transfer and research?. *Scientometrics*, vol. 126, no. 4, pp. 3011-3039. ISSN 0138-9130. DOI: 10.1007/s11192-020-03838-2.
- [7] ETZKOWITZ, H. (1990). The second academic revolution: The role of the research university in economic development. *The research system in transition*. NATO ASI Series, vol 57, pp. 109-124. DOI: 10.1007/978-94-009-2091-0_9.
- [8] FONSECA, L., (2019). To Engage or Not to Engage? Developing Academic Drivers for Collaborating with Local and Regional Government in Policy-Design. *Regions Magazine*. ISSN 13673882. DOI: 10.1080/13673882.2018.00001011.
- [9] FRONDIZI, R., et al. (2019), The evaluation of universities' third mission and intellectual capital: Theoretical analysis and application to Italy. *Sustainability*, vol. 11, no. 12, article no. 3455. DOI: 10.3390/su11123455.
- [10] GLASER, A., O'SHEA, N., DE GÉRY, C. (2014). Measuring Third Mission Activities of Higher Education Institutes. Constructing an Evaluation Framework. *British Academy of Management (BAM) Conference, Belfast, Northern Ireland*.
- [11] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2015). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích na období 2016–2020*.
- [12] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2017). *Výroční zprávu o činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za rok 2016*. ISBN 978-80-7394-650-0.
- [13] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2018). *Výroční zprávu o činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za rok 2017*. ISBN 978-80-7394-702-6.
- [14] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2019). *Výroční zprávu o činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za rok 2018*.
- [15] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2020). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích na období 2021-2030*.
- [16] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2020). *Výroční zprávu o činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za rok 2019*.
- [17] JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (2021). *Výroční zprávu o činnosti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích za rok 2020*.
- [18] JORGENSEN, T., (2019). Universities and innovation: Beyond the third mission. *European University Association* [online]. Available at: <https://eua.eu/resources/expert-voices/88:universities-and-innovation-beyond-the-third-mission.html>

- [19] KAHÚNOVÁ, A., (2019). The Third Role of a Czech Public University: Case Study From Czech Republic. *Proceedings of the 52nd International Academic Conference, Barcelona*. International Institute of Social and Economic Sciences. ISBN 9788087927915. DOI: 10.20472/IAC.2019.052.028
- [20] KARLSEN, J., (2005). When regional development becomes an institutional responsibility for universities: The need for a discussion about knowledge construction in relation to universities' third role. *AI & Society*, vol. 19, no. 4, pp. 500-510. ISSN 0951-5666. DOI: 10.1007/s00146-005-0330-9.
- [21] KNUDSEN, M. P., FREDERIKSEN, M. H., GODUSCHEIT, R. C. (2021). New forms of engagement in third mission activities: A multi-level university-centric approach. *Innovation*, vol. 23, no. 2, pp. 209-240. DOI: 10.1080/14479338.2019.1670666.
- [22] KORYAKINA, T., SARRICO, C. S., TEIXEIRA, P. N. (2015). Universities' Third Mission Activities. *The Transformation of University Institutional and Organizational Boundaries*. Rotterdam: SensePublishers, pp. 63-82. ISBN 978-94-6300-178-6. DOI: 10.1007/978-94-6300-178-6_4.
- [23] LEYDESDORFF, L.; ETZKOWITZ, H. (2000). The dynamics of innovation: from National Systems and 'Mode 2' to a Triple Helix of university-industry-government relations. *Research Policy*, vol. 29, no. 2, pp. 109-123. DOI: 10.1016/S0048-7333(99)00055-4.
- [24] NC GÉČKO ČESKÉ BUDĚJOVICE (2016). *Věda pro každého v NC Géčko České Budějovice*. [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.akcniceney.cz/obchodni-centra/novinka/veda-pro-kazdeho-v-nc-gecko-ceske-budejovice/>
- [25] PINHEIRO, R., LANGA, P. V., PAUSITS, A. (2015). The institutionalization of universities' third mission: Introduction to the special issue. *European Journal of Higher Education*, vol. 5, no. 3, pp. 227-232. ISSN 2156-8235. DOI: 10.1080/21568235.2015.1044551.
- [26] REICHERT, S., (2019). *The Role of Universities in Regional Innovation Ecosystems: EUA Study*. 1. Brussels, Belgium: European University Association asbl. [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z https://www.guninetwork.org/files/eua_innovation_ecosystem_report_final_digital.pdf
- [27] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2015). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Technické univerzity v Liberci na období 2016–2020*.
- [28] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2017). *Výroční zpráva o činnosti Technické univerzity v Liberci za rok 2016*. ISBN 978-80-7494-326-3.
- [29] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2018). *Výroční zpráva o činnosti Technické univerzity v Liberci za rok 2017*. ISBN 978-80-7494-405-5.
- [30] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2019). *Výroční zpráva o činnosti Technické univerzity v Liberci za rok 2018*. ISBN 978-80-7494-466-6.
- [31] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2020). *Strategický záměr a Strategii internacionalizace Technické univerzity v Liberci na období 2021 – 2025, s výhledem do roku 2030*.
- [32] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2020). *Výroční zpráva o činnosti Technické univerzity v Liberci za rok 2019*. ISBN 978-80-7494-523-6.
- [33] TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (2021). *Výroční zpráva o činnosti Technické univerzity v Liberci za rok 2020*. ISBN 978-80-7494-575-5.
- [34] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2015). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Hradec Králové na období 2016–2020*.
- [35] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2017). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Hradec Králové za rok 2016*. ISBN 978-80-7435-667-4.
- [36] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2018). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Hradec Králové za rok 2017*. ISBN 978-80-7435-704-6.
- [37] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2019). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Hradec Králové za rok 2018*. ISBN 978-80-7435-741-1.
- [38] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2020). *Strategický záměr Univerzity Hradec Králové od roku 2021*.
- [39] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2020). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Hradec Králové za rok 2019*. ISBN 978-80-7435-778-7.
- [40] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ (2021). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Hradec Králové za rok 2020*. ISBN 978-80-7435-819-7.
- [41] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2015). *Dlouhodobý záměr Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem na léta 2016–2020*.
- [42] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2017). *Výroční zprávu o činnosti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem za rok 2016*.
- [43] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2018). *Výroční zprávu o činnosti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem za rok 2017*.
- [44] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2019). *Výroční zprávu o činnosti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem za rok 2018*.

- [45] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2020). *Strategický záměr Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem na období od roku 2021*.
- [46] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2020). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem za rok 2019*.
- [47] UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM (2021). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem za rok 2020*.
- [48] UNIVERZITA PARDUBICE (2015). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice na období 2016 – 2020*. ISBN 978-80-7395-951-7.
- [49] UNIVERZITA PARDUBICE (2017). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2016*.
- [50] UNIVERZITA PARDUBICE (2018). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2017*.
- [51] UNIVERZITA PARDUBICE (2019). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2018*.
- [52] UNIVERZITA PARDUBICE (2020). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2019*.
- [53] UNIVERZITA PARDUBICE (2021). *Strategický záměr Univerzity Pardubice na období od roku 2021*. Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7560-352-4.
- [54] UNIVERZITA PARDUBICE (2021). *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2020*.
- [55] UNIVERZITA PARDUBICE. (2022) *Univerzitní knihovna*. Univerzita Pardubice [online]. [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://knihovna.upce.cz/uk/nase-sluzby>
- [56] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2015). *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava na období 2016 – 2020*.
- [57] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2017). *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava pro rok 2016*.
- [58] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2018). *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava pro rok 2017*.
- [59] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2019). *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava pro rok 2018*.
- [60] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2020). *Strategický záměr Vysoké školy polytechnické Jihlava na období 2021+ .*
- [61] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2020). *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava pro rok 2019*.
- [62] VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA (2021). *Výroční zpráva o činnosti Vysoké školy polytechnické Jihlava pro rok 2020*.
- [63] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2015). *Dlouhodobý záměr Západočeské univerzity v Plzni na období 2016–2020*.
- [64] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2017). *Výroční zpráva o činnosti ZČU za rok 2016*. ISBN 978-80-261-0700-2.
- [65] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2018). *Výroční zpráva o činnosti ZČU za rok 2017*. ISBN 978-80-261-0783-5.
- [66] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2019). *Výroční zpráva o činnosti ZČU za rok 2018*. ISBN 978-80-261-0863-4.
- [67] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2020) *Výroční zpráva o činnosti ZČU za rok 2019*. ISBN 978-80-261-0937-2.
- [68] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2020). *Strategický záměr Západočeské univerzity v Plzni pro období 2021–2025*.
- [69] ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI (2021). *Výroční zpráva o činnosti ZČU za rok 2020*. ISBN 978-80-261-1017-0.